**Torstai 10. maaliskuuta 2022**

P9_TA(2022)0069

# Covid-19-pandemiasta saatuja kokemuksia ja suosituksia tulevaisuutta varten käsittelevän erityisvaliokunnan asettaminen

**Euroopan parlamentin päätös 10. maaliskuuta 2022 covid-19-pandemiasta saatuja kokemuksia ja suosituksia tulevaisuutta varten käsittelevän erityisvaliokunnan asettamisesta ja sen toimivallan, jäsenmäärän ja toimikauden keston määrittelystä (2022/2584(RSO))**

(2022/C 347/27)

*Euroopan parlamentti*, joka

— ottaa huomioon puheenjohtajakokouksen ehdotuksen,

— ottaa huomioon 17. huhtikuuta 2020 antamansa päätöslauselman EU:n yhteensovitetuista toimista covid-19-pandemian ja sen seurausten torjumiseksi ([1]),

— ottaa huomioon 19. kesäkuuta 2020 antamansa päätöslauselman Schengen-alueen tilanteesta covid-19-pandemian puhkeamisen jälkeen ([2]),

— ottaa huomioon 19. kesäkuuta 2020 antamansa päätöslauselman raja- ja kausityöntekijöiden eurooppalaisesta suojelusta covid-19-kriisin yhteydessä ([3]),

— ottaa huomioon 10. heinäkuuta 2020 antamansa päätöslauselman EU:n kansanterveysstrategiasta covid-19-pandemian jälkeen ([4]),

— ottaa huomioon 17. syyskuuta 2020 antamansa päätöslauselman covid-19-pandemiasta: terveysarviointien ja riskiluokituksen koordinointi EU:ssa sekä vaikutukset Schengenin alueeseen ja sisämarkkinoihin ([5]),

— ottaa huomioon 13. marraskuuta 2020 antamansa päätöslauselman covid-19-toimenpiteiden vaikutuksesta demokratiaan, oikeusvaltioon ja perusoikeuksiin ([6]),

— ottaa huomioon 10. kesäkuuta 2021 antamansa päätöslauselman maailmanlaajuiseen covid-19-haasteeseen vastaamisesta: WTO:n TRIPS-sopimukseen liittyvän poikkeuksen vaikutukset covid-19-rokotteisiin, hoitoon, välineistöön ja tuotanto- ja valmistuskapasiteetin lisäämiseen kehitysmaissa ([7]),

— ottaa huomioon 21. lokakuuta 2021 antamansa päätöslauselman EU:n avoimuudesta covid-19-rokotteiden kehittämisessä, ostamisessa ja jakelussa ([8]),

— ottaa huomioon 11. marraskuuta 2020 annetut komission ehdotukset Euroopan terveysunionista ja komission ehdotuksen asetukseksi rajat ylittävistä vakavista terveysuhkista (COM(2020)0727),

— ottaa huomioon työjärjestyksen 207 artiklan,

A. ottaa huomioon, että covid-19-taudin leviäminen on traagisesti vaatinut miljoonien ihmisten hengen Euroopassa ja muualla maailmassa ja aiheuttanut peruuttamatonta vahinkoa ja että liikkumisrajoitusten myötä yli miljardi ihmistä joutui eristäytymään koteihinsa;

B. ottaa huomioon, että EU:n tasolla on toteutettu monia toimia, mukaan lukien EU:n rokotestrategian ja EU:n yhteisten vastatoimien koordinoinnin välityksellä;

([1]) EUVL C 316, 6.8.2021, s. 2.
([2]) EUVL C 362, 8.9.2021, s. 77.
([3]) EUVL C 362, 8.9.2021, s. 82.
([4]) EUVL C 371, 15.9.2021, s. 102.
([5]) EUVL C 385, 22.9.2021, s. 159.
([6]) EUVL C 415, 13.10.2021, s. 36.
([7]) EUVL C 67, 8.2.2022, s. 64.
([8]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0435.

C. ottaa huomioon, että Team Europe on yksi merkittävimmistä maailmanlaajuisen Covax-rokoteyhteistyömekanismin rahoittajista, ja toteaa, että aloitteella pyritään varmistamaan koronavirusrokotteiden oikeudenmukainen ja tasapuolinen saatavuus;

D. katsoo julkisten varojen käytön avoimuuden ja siihen liittyvän vastuuvelvollisuuden olevan tärkeää, kun otetaan huomioon se suuri varojen määrä, joka covid-19-pandemian seurauksien käsittelyyn on osoitettu;

E. toteaa, että covid-19-pandemia on vaikuttanut suhteettomasti naisiin, nuoriin, vammaisiin henkilöihin ja haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin ja että se on lisännyt maailmanlaajuista eriarvoisuutta;

1. päättää asettaa covid-19-pandemiasta saatuja kokemuksia ja suosituksia tulevaisuutta varten käsittelevän erityisvaliokunnan, jonka tehtävänä on tarkastella, miten EU:n pandemian vastaisia toimia ja saatuja kokemuksia voidaan hyödyntää tulevissa toimissa seuraavilla osa-alueilla:

***Terveys***

a) EU:n, sen toimielinten ja virastojen pandemian vastaiset toimet, EU:n rajatylittäviin terveysuhkiin liittyvän kriisinehkäisyn, kriisivalmiuden ja torjunnan vahvistaminen terveysunionipaketin pohjalta;

b) jäsenvaltioiden välisen koordinoinnin ja solidaarisuuden taso ja terveysjärjestelmien valmius selviytyä pandemiasta ja tulevista rajatylittävistä terveysuhista;

c) pandemian vaikutukset terveyteen, mukaan lukien terveydenhuollon ja ennaltaehkäisyn jatkuvuuteen, muiden kuin tartuntatautien seulontaan, diagnosointiin, hoitoon ja seurantaan, mielenterveyteen, pitkittyneeseen covid-19-tautiin sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyteen ja -oikeuksiin;

d) henkilöstövajauksen sekä lääkkeiden ja lääkinnällisten laitteiden ja henkilönsuojainten saatavuuden vaikutus terveydenhuollon tarjoamiseen ja pandemian vaikutus hoivapalveluihin, hoivakotien asukkaisiin, työntekijöihin, omaishoitajiin ja heidän huollettavanaan oleviin henkilöihin;

e) pandemian vaikutus sähköisten terveyspalvelujen, etälääketieteen ja etäkonsultaatioiden, etäseurannan, internetiin yhdistettyjen laitteiden, digitaalisten terveydenhuoltoalustojen ja terveyssovellusten lisääntymiseen;

f) EU:n koronarokotestrategia ja se, miten sen avulla pystyttiin varmistamaan turvallisten ja tehokkaiden rokotteiden toimittaminen, mukaan lukien ennakkohankintasopimuksista ja yhteisostosopimuksista neuvotteleminen, lisenssisopimusten ja muiden sopimusten avoimuus ja täytäntöönpano sekä rokotteiden tuotanto, varastointi ja jakelu ja oikeudellista vastuuta koskeva kysymys, lääketeollisuuden rooli edellä mainituissa seikoissa sekä teknologian siirrossa, patenttisuojaan liittyvissä näkökohdissa ja edunvalvonnan avoimuudessa;

g) tieteelliseen tietoon perustuviin ja koordinoituihin riskinhallintatoimenpiteisiin liittyvä yhteistyö, neuvoa-antava covid-19-paneeli mukaan lukien;

h) terveyshätätilanteiden valmiusviranomaisen (HERA), Euroopan lääkeviraston (EMA) ja Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskuksen (ECDC) tehtävät ja toimivaltuudet ja covid-19:n hoitokeinoja koskeva strategia helposti saatavilla olevien ja kohtuuhintaisten tuotteiden kehittämisessä;

i) rokotevastaisuus ja väärän tiedon levittäminen pandemian torjunnan yhteydessä sekä EU:n lisätoimet näiden ilmiöiden ehkäisemiseksi tulevaisuudessa;

j) eläinten terveyden ja ihmisten terveyden välinen yhteys erityisesti zoonoosien osalta yhteinen terveys -mallin mukaisesti;

***Demokratiaa ja perusoikeuksia kunnioittava koordinoitu toimintamalli***

k) jäsenvaltioiden rajojen sulkemisen ja henkilöiden vapaaseen liikkuvuuteen ja sisämarkkinoihin kohdistettujen muiden rajoitustoimien välttämättömyys ja oikeasuhteisuus ja se, miten välttää tarpeettomat rajoitukset tulevaisuudessa muun muassa kehittämällä matkustustoimenpiteisiin yhteinen toimintamalli;

l) vaikutus haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien yksilöllisiin oikeuksiin ja perusoikeuksiin ja yleensä eriarvoisuuteen;

m) covid-19:n torjuntaan liittyvien teknologisten välineiden, kuten kontaktinjäljityssovellusten ja EU:n digitaalisen koronatodistuksen, erilaiset kehittämisen ja käyttöönoton toimintamallit;

n) jäsenvaltioiden käyttämät erilaiset tietoaineistot ja se, mitä on otettava opiksi samojen tietojen ja kriteerien käyttämisestä, erityisesti ECDC:n toimittamien tietoaineistojen rooli;

o) pandemian torjunnan demokraattinen valvonta, mukaan lukien Euroopan parlamentin ja jäsenvaltioiden parlamenttien ottaminen mukaan päätöksentekoon ja avoimuus, covid-19-yhteysryhmän tekemä työ huomioon ottaen;

***Yhteiskunnallinen ja taloudellinen vaikutus***

p) vaikutus työn organisointiin, etätyöhön ja työn tulevaisuuteen, pandemian seuraukset köyhyyteen, eriarvoisuuteen ja sosiaaliseen syrjäytymiseen ja pandemian vaikutus sosiaalisen suojelun järjestelmiin;

q) ratkaisut digitaalisen teknologian käyttöön liittyvien esteiden poistamiseksi ja työntekijöiden osaamisen kehittämisen ja uudelleenkouluttautumisen lisäämiseksi;

r) vaikutus sukupuolten tasa-arvoon, myös niihin henkilöihin, jotka ovat vaarassa joutua sukupuolistuneen väkivallan tai lähisuhdeväkivallan kohteeksi, ja se, miten sukupuolinäkökohdat on otettu huomioon kriisin hallinnassa ja tulevien rajatylittävien terveysuhkien torjunnassa;

s) pandemian vaikutus koulutukseen sekä lasten ja nuorten kehitykseen;

t) toimenpiteet, joilla varmistetaan EU:n strateginen omavaraisuus terveydenhuollon alalla ja toimitusketjujen muutosjoustavuus, myös kriittisten farmaseuttisten tuotteiden ja lääkevalmisteiden ja muiden välttämättömien tavaroiden osalta, ja joilla tuetaan ja mukautetaan EU:n terveyteen liittyvää tutkimuspolitiikkaa meneillään olevan kriisin ratkaisemiseksi ja sen uusiutumisen ehkäisemiseksi tärkeänä osana EU:n vahvaa teollisuuspolitiikkaa;

u) vaikutukset pandemiasta eniten kärsineisiin aloihin, kuten kulttuuriin, majoitus- ja ravitsemispalveluihin, matkailuun ja liikenteeseen, ja EU:n vastatoimien nopeus ja riittävyys;

***EU ja muu maailma***

v) EU:n hallinnointiin ja koordinointiin liittyvä rooli jäsenvaltioiden keskuudessa ja pandemian kansainvälisten näkökohtien yhteydessä, myös Maailman terveysjärjestön (WHO), Maailman kauppajärjestön (WTO) ja muiden monenvälisten aloitteiden, kuten Covax-mekanismin, puitteissa, ja pandemioita käsittelevä mahdollinen kansainvälinen sopimus, kansainvälisen terveyssäännöstön tarkistaminen ja tarve kolmansista maista EU:hun tulevia matkailijoita koskevalle yhdenmukaiselle toimintamallille;

w) rokotediplomatiaa koskeva lähestymistapa ja se, missä määrin se edistää maailmanlaajuista solidaarisuutta, välttämättömien lääkevalmisteiden ja rokotteiden yleinen ja tasavertainen saatavuus sekä ajatus, jonka mukaan kukaan ei ole turvassa ennen kuin kaikki ovat turvassa;

x) EU:n ja sen jäsenvaltioiden rooli koronarokotteiden ja -lääkkeiden riittämättömän tarjonnan ja epätasapuolisen saatavuuden käsittelemisessä maailmanlaajuisesti puuttumalla ongelmiin, jotka koskevat hintojen kohtuullisuutta ja lääkkeiden ja rokotteiden saatavuutta, toimitusketjujen pullonkauloja, kaupan esteitä ja infrastruktuuria, sekä varmistamalla toimitusketjujen avoimuus ja tarjoamalla asiantuntemusta ja teknistä tietotaitoa;

2. korostaa, että parlamentin pysyvien valiokuntien on huolehdittava erityisvaliokunnan antamien suositusten jatkotoimista;

3. päättää, että erityisvaliokunnan asettamisella ei ole vaikutusta erityisvaliokunnan vastuualueisiin liittyvän unionin lainsäädännön antamista, seurantaa ja täytäntöönpanoa koskevia asioita käsittelevien parlamentin pysyvien valiokuntien toimivaltuuksiin, henkilöstöön ja käytettävissä oleviin resursseihin ja pysyvien valiokuntien toimivaltuudet, henkilöstö ja resurssit säilyvät näin ollen ennallaan; korostaa tarvetta varmistaa erityisvaliokunnan ja asiaankuuluvien pysyvien valiokuntien välinen hyvä yhteistyö ja tiedonkulku;

4. päättää, että erityisvaliokunnan kokoukset pidetään suljetuin ovin aina, kun sen työhön sisältyy luottamuksellisen todistusaineiston käsittelyä, henkilötietoja sisältävien todistajanlausuntojen kuulemista tai näkemysten vaihtoa tai kuulemistilaisuuksia eri viranomaisten ja elinten kanssa luottamuksellisista asioista; päättää, että todistajilla ja asiantuntijoilla on oikeus antaa lausuntonsa suljetuin ovin;

5. päättää, että julkisten kokousten esityslistat, luettelo niihin kutsutuista henkilöistä, luettelo niihin osallistuneista henkilöistä ja kyseisten kokousten pöytäkirjat julkistetaan;

6. päättää, että erityisvaliokunnalle toimitettuja luottamuksellisia asiakirjoja arvioidaan työjärjestyksen 221 artiklassa tarkoitettua menettelyä noudattaen; päättää lisäksi, että kyseisiä tietoja käytetään yksinomaan erityisvaliokunnan lopullisen mietinnön laatimiseen;

7. päättää, että erityisvaliokuntaan kuuluu 38 jäsentä;

8. päättää, että erityisvaliokunnan toimikausi on kaksitoista kuukautta ja että toimikautensa päätteeksi erityisvaliokunta antaa parlamentille mietinnön, johon sisällytetään mahdolliset suositukset toteutettaviksi toimiksi tai aloitteiksi.